

Litteratur.

Den danske Landboret.

Ny Udgave ved *S. Kinch* og *Fl. Tolstrup*.
Gads Forlag. 651 Sider.

En saakaldt Landboret, omhandlende den specielle Lovgivning vedrørende faste Ejendomme paa Landet, Vejevæsen, Hegn og Vandløbslovgivning, fremkom allerede saa tidligt som i Aaret 1800, da Landvæsen retten blev udgivet af *Jacob Mandix*. 73 Aar efter udkom en ny Landboret, skrevet af *L. C. Borup*, og i 1912 den hidtil brugte Landboret af *H. Gram*, af hvilken Landboret anden Udgave udkom 1923.

Den Lovgivning, der er fremkommet, siden Grams Landboret udkom og de mange administrative og retslige Afgørelser, der er truffet siden, har imidlertid bevirket, at denne i sin Tid udmærkede og meget benyttede Fremstilling nu paa mange Punkter maa siges at være forældet. Det maa derfor hilses med Glæde, at der nu udkommer en ny Landboret.

Forfatterne er Lektor i Landboret ved Landbohøjskolen, Kontorchef i Landbrugsministeriet *S. Kinch* og Kontorchef i Statens Jordlovsudvalg, Sekretær for den til Revision af Vandløbslovgivningen nedsatte Kommission *Fl. Tolstrup*.

Forfatterne skulde saaledes have gode Forudsætninger for at kunne behandle det foreliggende Emne, og det skal straks siges, at den foreliggende Fremstilling fuldtud indfrier de Forventninger, man eventuelt maatte have.

I Landboretten fremstilles som nævnt Lovgivning og Ret for Jordens Besiddelse og Fordeling paa Landet, for Vejevæsen, Hegn og Vandløbsspørgsmaal, og det foreliggende Værk behandler disse Emner paa en videnskabelig og fyldig Maade. Derimod er Landboretten ikke nogen almindelig juridisk Haand-

og Formularbog for Landmænd. Landboretten omhandler derfor ikke Emner som Ejendoms erhvervelse, Kontraktforhold eller Erstatningsspørgsmaal og heller ikke Lovgivningen for Handel med Husdyr. Udeladt er ogsaa den veterinære Lovgivning samt den i alt Fald endnu som tidsbegrænset beregnede Lovgivning om Regulering af Landbrugsproduktion, om Akkord, Gælds sanering, Prioriteringsbegrænsning o. lign.

Forfatterne bemærker i Bogens Forord, at det har været deres Hensigt, at Bogen skulde kunne tjene dels som Lærebog for de studerende ved Landbohøjskolen og dels som Haandbog for Praktikere. Af Hensyn til det første har Forfatterne derfor i vidt Omfang medtaget den historiske Baggrund for de bestaaende Retsregler og af Hensyn til Praktikere i højere Grad medtaget Henviisninger til Domme, administrative Afgørelser, Loves Motiver og Rigsdagsbehandling samt andre Forfatteres Publikationer. Bogen er forsynet med et udførligt Sagregister, hvilket sidste maa anses for absolut nødvendigt for et Værks Anvendelighed som Haandbog.

Bogens Systematik er, at i første Afsnit omhandles de forskellige Institutioner, i andet, tredie og fjerde Landbrugs ejendomme, i femte Vejevæsen, i sjette Hegn og Markfred og i syvende Vandløbslovgivning.

I første Afsnit omtales nærmere Landinspektører, Landvæsens-, Afvandings- og Overlandvæsenkommissioner, Ekspropriation og Inddæmning.

Andet Afsnit omhandler de forskellige Arter af faste Ejendomme paa Landet, Matrikulering, Udstykning og Sammenlægning, desuden Jagt, Ferskvandsfiskeri og Bekæmpelse af Skadedyr. I dette Afsnit er Grams historiske Fremstilling af Bondejorder og fri Jorder indskrænket meget betydeligt som værende uden praktisk Betydning efter Fæsteforholdets Aflysning ifølge Loven af 1919, og i Stedet indledes med en udførlig Fremstilling af Retsregler for Rettigheder og Begrænsninger i Besiddelsen af Ejendomme, derunder om Skelkonstatering og om de gældende særlige Arveregler for Landejendomme samt Lov Nr. 106 af 3. April 1925 om Landbrugsejendomme. Sluttelig behandles Lovgivningen om Statshusmands-

brug ved en systematisk Gennemgang af de forskellige Lovbestemmelser, som findes i et uoverskueligt Virvar i de mange, stadig gældende Husmandslove. Større Overskuelighed og Anvendelighed som Haandbog vilde dog maaske være naaet ved en Gennemgang af Husmandslovene i kronologisk Orden. Den følgende Paragraf om Skove er helt omarbejdet efter Skovloven af 1935, som omtales meget udførligt.

Det samme er Tilfældet ved Behandlingen af Matrikuls-væsenet og gælder ogsaa for det følgende om Udstykning og Sammenlægning af Landbrugsejendomme, som nu bygger paa de to Love Nr. 108 og 107 af 3. April 1925. Herunder redegøres udførligt for saavel Retsreglerne som den tekniske Fremgangsmaade vedrørende Udstykning og Sammenlægning. Desuden gives en Fremstilling af Tinglysningsinstitutionen samt om Bonitering.

Tredie Afsnit, som omtaler Bestemmelser, der tilsigter at beskytte eller forbedre Landejendomme, har fra Grams Landboret bibeholdt Omtalen af Digelovgivning, Kystsikring og Sandflugtslovgivning, medens der som et nyt Stykke er tilføjet Grundforbedring, Landvinding og Mergling. Lovene af 1940 om de paagældende Forhold refereres, men nogen udførligere Omtale af Emnerne har Forfatteren ikke givet. I øvrigt henvises til en Artikel af Dommerfuldmægtig *E. Mensen* i *Juristen* 1941 og til en kommenteret Udgave af Mergellovene ved Ekspeditionsssekretær *V. Brorson*.

I fjerde Afsnit omtales Brugsforhold vedrørende Landbrugs-ejendomme og Huse paa Landet; de noget uklare nyere Love herom, som har medført modstridende Domsafgørelser, er kommenteret bl. a. med Henvisninger til Rigsdagstidende.

Femte og sjette Afsnit omhandler Bestemmelser om Veje, Hegn og Markfred, herunder Institutionen, Hegnsynsmænd.

I syvende Afsnit behandles Vandløbslovgivningen. Fremstillingen, som i stort Omfang henviser til Domme og administrative Afgørelser, omhandler først offentlige og derefter private Vandløb, ligesom Institutionen, Vandsynsmænd, omhandles. Vandløbsforhold er maaske det indenfor Landborettens Omraade, som den enkelte hyppigst støder paa, og hvor det

er vanskeligst at finde en for Parterne forstaaelig Løsning efter den forældede Lovgivning, der skal danne Retsreglerne for Afgørelserne. Som Afsnittet nu foreligger bearbejdet, stærkt forsynet med Henvisninger, er det af overordentlig Værdi.

I Landboretten, som den nu foreligger, er nedlagt et betydeligt Arbejde. Og selv om Forfatterne maaske i for høj Grad tager Domsafgørelser som endelige Afgørelser af Tvivlsspørgsmaal, og enkelte Afsnit kunde ønskes udførligere og i videre Omfang forsynet med Henvisninger til Retsafgørelser, ligesom der af andre Forfattere kan blive hævdet anden Forstaaelse af de enkelte Spørgsmaal, vil Bogen som Haandbog for Sagførere og for Jurister overhovedet, for Landvæsenskommissærer, Vand- og Hegnsynsmænd, Sogneraad og Kommunekontorer saavel som for Konsulenter og mange praktiske Landmænd være uundværlig, foruden at Bogens historiske Afsnit er overordentlig interessante. Bogen vil derfor utvivlsomt blive anskaffet af en meget vid Kreds.

K. S. Ullersted.
